

Інформація з питань вивчення дистанційної співпраці з батьками щодо наявного рівня сформованості життєвих компетенцій вихованців ЦРД

В період з 06.01.2025 по 24.01.2025 року з метою вивчення якості результатів організації освітнього процесу в ЦРД «Надія» ЗМР службою моніторингу закладу було проведено вивчення рівня сформованості життєвих компетенцій та соціального розвитку дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням методу експертних оцінок.

Освітній процес в ЦРД «Надія» ЗМР планується і проводиться відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, інваріантна частина дошкільної освіти реалізується шляхом впровадження в групах раннього віку № 1, 2, 8-11 програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у світі», в групах дошкільного віку освітньої програми для дітей молодшого, середнього, старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Варіативна частина забезпечується програмами, рекомендованими МОН. Освітня діяльність організується відповідно до орієнтовного тижневого розподілу навчально-пізнавальної діяльності відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти.

При організації освітнього процесу педагоги покеровуються змістом Інструктивно-методичного листа “Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності” затвердженого наказом МОНУ від 20.04.2015 № 446, методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу з дітьми та інших нормативних документів в галузі дошкільної освіти та спираються на орієнтовну мережу занять складену на початок нового навчального року з урахуванням формату взаємодії при організації навчання у дистанційній та змішаній формах.

Освітній процес в ЦРД «Надія» ЗМР організовується за орієнтовним алгоритмом надання освітніх послуг на період організації навчання в дистанційному та змішаному форматах. Проведення інтегрованих занять в асинхронному режимі здійснюється на платформах: YouTube, Viber, Facebook. Організація підгрупових занять та проведення індивідуальних занять і діагностування в синхронному режимі відбування у застосунках: Zoom, Google-таблиці.

Вихователі забезпечують проведення та супровід щоденних активностей в освітньому процесі, а саме: комунікація/опитування батьків, відео-руханка, зустріч у ранковому колі, розробка та розміщення пам'ятки (консультації) для батьків, розміщення у месенджерах рекомендованих доопрацювання з дітьми відео (з платформи НУМО, відео занять). Є онлайн взаємодії, які реалізуються протягом тижня, це – індивідуальні консультації (за запитом не рідше 2 рази на тиждень), розміщення відео інтегрованого заняття (двічі на тиждень), організація навчально-розвивальної діяльності в синхронному режимі (2 рази на тиждень за підгрупами у визначений час), робота з дітьми з питань безпечного поводження «Мінна безпека дітей», «СорОк і Поні» (щотижнево).

Вивчення щодо сформованості життєвих компетенцій вихованців проводилось методом експертних оцінок із застосуванням спеціально створених GOOGLE форм. Було організовано анкетування батьків, заповнення форм педагогами. Педагогами закладу в усіх групах ЦРД «Надія» ЗМР забезпечено проміжкове вивчення рівня сформованості життєвих компетенцій дітей за освітніми напрямками БКДО, відповідно до вікових психічних особливостей. Результати діагностики свідчать, що рівень розвитку дітей закладу в цілому – середній та достатній.

Результати вивчення, отримані під час вивчення освітнього процесу у всіх вікових групах, що зорганізується у змішаному та дистанційному форматі навчання, свідчать про те, що робота ведеться на достатньому рівні. Робота з дітьми відбувається у синхронному та асинхронному режимах.

За підсумками проведеного моніторингу рівнів сформованості життєвих компетенцій дітей загальні показники по ЦРД «Надія» ЗМР є такими: високий рівень складає 21 %, достатній – 31 %, середній – 35 %, низький – 13 % дітей.

За результатами проведеного діагностування зроблено висновок щодо наявного достатнього рівня сформованості життєвих компетенцій **у дітей раннього віку** з напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». У більшості дітей на середньому рівні сформовані культурно-гігієнічні навички. Проте показники за освітніми напрямками «Мовлення дитини» та «Гра дитини» ще залишаються досить низькими.

За висновками експертів діти мають уявлення про частини обличчя, охоче виконують правила гігієни, знають правила догляду за організмом, проте потребують незначної допомоги дорослого. Здебільшого вихованці позитивно ставляться до своєї статевої належності, виявляють інтерес до осіб протилежної статі.

Вихованці виявляють позитивне ставлення до близьких та розрізняють їх за зовнішнім виглядом при тому виявляють позитивні емоції до своєї родини, вправно називають всіх членів родини на ім'я. Водночас діти потребують допомоги в називанні обов'язків рідних.

Діти самостійно виявляють інтерес до предметів, 37 % вихованців можуть порівнювати властивості води, піску, каміння, більшість виконують завдання за вказівкою вихователя. 63 % дітей правильно розрізняють і називають геометричні фігури, основні кольори, всі форми будівельного матеріалу. У мовленні вихованці вживають слова «один», «багато», «мало» і розуміють їх значення. Діти можуть називати кілька зображень на картинці, предмети харчування, одягу, меблів, іграшки, частини обличчя і тіла, транспорт.

Проте діти зрідка вживають слова, що передають основні напрями відносно себе, такі що пов'язані з орієнтуванням у часі та що вказують на місцезнаходження об'єктів природи у просторі.

Діти здебільшого розуміють прості фрази, пов'язані з побутовими ситуаціями, процесами, подіями, ігровими діями. Проте слід наголосити на необхідності формуванні вміння вживати розгалужені речення з трьох і більше слів, ставити запитання.

В резерві залишаються питання щодо формування в дітей мовленнєвих вмінь словесно переказати дорослому про подію, випадок; розширення словника дітей словами, що означають якості предметів, їх розмір; вміння відповідати на звернення дорослого. Слід приділити увагу формуванню в дітей правильної вимови голосних й простих приголосних, вмінь оперувати займенником «Я», вести короткий діалог, бесіду.

Залишається в резерві питання щодо самостійного одягання та роздягання дітей, варто спонукати малюків до проявів пізнавальної активності, спостережливості, допитливості у процесі ознайомлення з природним і предметним довкіллям. Особливу увагу приділити самостійному мовленню вихованців, варто більшу увагу приділяти формуванню в дітей вмінь звернутися до дорослого з різних причин.

Результати моніторингових досліджень свідчать і про досить низькі якісні показники фізичного розвитку.

В цілому якість ОВР складає – 37 %, а успішність – 59 %.

Такі показники обумовлюється рядом об'єктивних причин, а саме:

- контингент дітей раннього віку груп повністю новий;
- організація освітнього процесу у дистанційному форматі та відсутність достатнього контакту з однолітками.

Резервом в роботі педагогів раннього віку є систематична робота з мовленнєвого розвитку дітей; формування культурно-гігієнічних, рухових навичок, навичок самообслуговування і безпечної поведінки під час спільної діяльності; забезпечення сенсорного розвитку дітей засобами інтегрованої діяльності, пошук додаткових форм взаємодії з батьківством.

Показники діагностування дітей дошкільного віку свідчать про таке: якість освітньої роботи педагогічного колективу з дітьми дошкільного віку складає 52 %, успішність 87 %.

На достатньому та високому рівнях, як і завжди, залишаються показники сформованості компетентностей дошкільників за освітніми напрямками «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі». Достатніми є показники сформованості життєвих компетенцій дітей з освітнього напрямку «Особистість дитини», «Дитина у світі мистецтва». За результатами моніторингових досліджень та анкетуванням батьків залишаються нижче середнього показники рівня сформованості життєвих компетенцій дітей з освітнього напрямку «Мовлення дитини» та «Гра дитини».

Результати вивчення дають змогу скорегувати освітню роботу відповідно до освітніх напрямів БКДО за віковими групами, а саме:

Діти молодшого дошкільного віку ще досить важко налагоджують товариські взаємини з однолітками, не виявляють до них довіру, симпатію, бажання поділитися чимось, зрідка пропонують допомогу, не вміють налагоджувати співпрацю.

Потребує подальшої роботи формування в дітей вміння порівнювати дві множини різних предметів шляхом перерахування чи попарного об'єднання їхніх елементів, орієнтуватися в своєму минулому і теперішньому, мати елементарне уявлення про своє ймовірне майбутнє.

Майже 55 % молодших дошкільників не здійснюють правильної артикуляції звуків та звукосполучень. Ще досить великий відсоток вихованців не вміють чітко вимовляти звуки в словах (голосні звуки – [і], [и], [у]; приголосні звуки – [ф], [в], [т], [д], [н], [т'], [д'], [н'], [г], [к], [г],[х], [й]). Діти не можуть утворювати дієслова, розповідаючи про себе, мало вживають слова-ознаки напрямку, положення в просторі, орієнтування у часі, порядкові та кількісні числівники

Більше 50 % вихованців не можуть відповідно до ситуації регулювати силу голосу, темп мовлення, досить рідко використовують засоби інтонаційної виразності та мовленнєвого етикету. Здебільшого вихованці молодшого віку не знають назву вулиці, де живе сім'я, дітям важко скласти розповідь простими реченнями про устрій людського житла, предмети за його межами, господарську діяльність.

У 31 % дошкільнят не достатньо сформований словниковий запас та потребує розширення за рахунок слів, пов'язаних з різними освітніми напрямками: «Дитина у соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Особистість дитини», «Дитина у світі мистецтва». Понад 45 % вихованців ще складно будувати складну конструкцію речення зі сполучниками.

Діти 5 року життя ще не можуть на достатньому рівні розповідаючи про себе, вживати слова-ознаки напрямку, положення в просторі, орієнтування у часі, порядкові та кількісні числівники, складати описові розповіді про рослини та тварини. Досить рідко діти вживають слова для означення віку людини (дитина, юнак, дорослий, старий), статевої належності (жінка - чоловік, дівчинка - хлопчик), передачі особливостей їхньої зовнішності, уподобань, поведінки, діяльності

Лише зрідка вживають поняття, пов'язані з орієнтацією у часі (довго, довше, незабаром, раніше, потім, давно, тепер, швидко, повільно, вчора, сьогодні, завтра). Недостатньо вправно вихованці володіють елементарними формами монологічного мовлення, лише зрідка більш-менш чітко, логічно, образно висловлює думку про себе.

Більшість (53%) вихованців не вміють об'єднуватися з однолітками на основі ігрового задуму, рольової поведінки, особистих уподобань. 54 % дітей ще не здатні ініціювати нові ролі та сюжети, виявляти бажання взяти на себе певну роль.

Варто звернути увагу на формування у дітей вміння зосереджуватися на слуханні іншої людини, намаганні регулювати власну поведінку, ставити співрозмовникові заохочувальні запитання.

32 % малюків не володіють навичками утворення рівності з нерівності, збільшуючи - зменшуючи одну з множин.

Старші дошкільники не достатньо вправно вміють описувати сюжетні картинки, помічати в них не лише предмети та події, а й відносини між персонажами. Більшості

вихованців важко добирати слова, що виражають обстоювання, обґрунтування, пояснення, згоду, заперечення, культурну відмову. Понад 30 % вихованців в своєму мовленні не використовуює різні типи речень, частини мови. 31 % вихованців не має достатній лексичний запас, збагачений епітетами, порівняннями, синонімами, антонімами. 27 % дошкільнят не чітко вимовляють ненаголошені голосні, тверді і м'які приголосні звуки. Є ще 43 % дітей у яких не сформована звуковимова у відповідності до вікових особливостей.

Здебільшого діти мають проблеми у розмовному мовленні, не можуть влучно передавати свої враження про предмети, речі, ігрові атрибути, твори мистецтва, вислуховує інші точки зору.

Старшим дошкільникам важко скласти задачу про себе та свою сім'ю; виміряти свій зріст, окружність голови та тіла сантиметром та умовною міркою. Більшість вихованців рідко прагнуть знайти свій шлях розв'язання арифметичної чи логічної задачі, не можуть розмірковувати, доводити правильність свого міркування, самостійно виводити нове знання із засвоєного.

У 31 % вихованців виникають труднощі при визначенні співвідношення одиниць часу, визначенні часу за допомогою годинника (з точністю до півгодини).

Діти не впевнено орієнтується у визначенні днів, тижнів, місяців, року; їм важко встановити одночасно два якісні відношення між упорядкованими природними об'єктами чи їх сукупностями. 24 % дітей важко беруть до уваги чужу точку зору; усвідомлюють добро і зло, діти не мають уявлення про прояви своєї совісної – безсовісної поведінки. Є 19 % дітей, які не мають достатньо уявлення про взаємозалежності в природі; знань про найпоширеніші культурні та дикорослі рослини своєї місцевості, свійських та диких тварин. Дітям досі важко знаходити спільне і відмінне у зовнішніх ознаках, будові, догляді, місці в природі та в житті людини.

Виникають певні труднощі у дітей щодо оволодіння комунікативними вміннями: ініціювання контактів, відповіді на ініціативу інших, обміну інформацією, вислуховування, не перебиваючи, налагодження взаємодію. Більше половини вихованців ще не здатні до елементарної рефлексії, їм важко передбачити результати своєї праці та ймовірні наслідки своєї поведінки.

У 35 % дошкільників ще не сформоване вміння організовано поводитись, конструктивно діяти, класти на місце знаряддя праці та ігрові атрибути.

Виявлені загальні тенденції зрослих показників високого та достатнього рівнів з освітніх напрямів «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у соціумі». Водночас виявлено досить низькі показники рівня сформованості життєвих компетенцій вихованців з освітніх напрямів «Мовлення дитини», «Особистість дитини», «Гра дитини».

Що може бути обумовлено:

- наявністю виявлених тривожних та стресових станів у дітей у зв'язку із воєнною агресією та переживань батьків за безпеку дітей;
- виникаючими труднощами при організації освітнього процесу в дистанційному форматі навчання, особливо в групах раннього віку як і відсутністю там синхронної взаємодії з дітьми раннього віку;
- відсутністю сталої комунікації поміж однолітками та довготривалої живої взаємодії у очному форматі;
- недостатнім технічним забезпеченням родин та недостатніми технічними навичками в родині, адже здебільшого організацією освітнього процесу з дітьми займаються бабусі;
- недостатністю організованості і якістю організованого зворотного зв'язку з батьками.

За результатами проведеного моніторингового дослідження, вивчення результатів анкетування батьків та батьківського попиту на освітні послуги службою моніторингу ЦРД «Надія» ЗМР було окреслено напрями коректувальної роботи з дітьми, що мають проблеми в засвоєнні певного матеріалу за визначеними освітніми напрямками.

Отже за результатами вивчення сформульовано наступні резерви в роботі педагогічного колективу:

- подальша організація очних зустрічей з дітьми середнього та старшого дошкільного віку в рамках проєкту ЮНІСЕФ «Забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні», що реалізує ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти» – СПІЛЬНО – програми Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, за інформаційної підтримки МОН України;
- забезпечення усіма педагогами якісного зворотного зв'язку із родинами вихованців;
- максимальне залучення до можливих форм навчання (дистанційна (синхронна, асинхронна), консультаційна, індивідуальна, підгрупова) вихованців закладу із використання прийнятних для батьків засобів зв'язку та комунікації;
- забезпечення психолого-педагогічного супроводу усіх учасників освітнього процесу через різні форми взаємодії щодо зниження рівня тривожності та підтримки ментального здоров'я в рамках спеціальної програми ініційованою Оленою Зеленською «Ти як?»;
- запровадження інтегрованого освітнього процесу при організації навчання у змішаному та дистанційному форматах;
- забезпечення якісної роботи педагогів з питань формування соціально-громадянської, комунікативної та мовленнєвої компетентностей дошкільників;
- оптимізація роботи з вихованцями за освітніми напрямками БКДО, зокрема «Дитина у соціумі», «Гра дитини», «Мовлення дитини».

РЕКОМЕНДОВАНО:

1. Неухильно дотримуватись вимог нормативно правових документів, зокрема: методичних рекомендацій про «Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності».
2. При організації дистанційного в синхронному та асинхронному режимі дотримуватись рекомендацій МОН України «Про організацію освітнього процесу» № 1/3371-22 від 06 березня 2022 року.
3. Забезпечити впровадження в освітній процес інтегрованих форм організації навчання: інтегрованих занять, циклів занять, освітніх ситуацій, освітніх подорожей, тематичних днів.
4. Вихователям сприяти проведенню інтегрованих (тематичних) днів – це дні, зміст яких визначається мегатемою, що передбачає вихід за межі одного заняття для найбільш повної її реалізації.
5. Педагогам забезпечити використання на заняттях різних форм розвитку соціальної компетентності у дошкільників, як от: – заняття Добра і Краси, читання етичних казок, театралізована діяльність, віртуальні екскурсії, спостереження за працею дорослих.
6. Усім педагогам забезпечити якісний зворотній зв'язок, онлайн виставки робіт вихованців, створення відео флешмобів «Наш яскравий тиждень».
7. Сприяти пошуку нових ефективних шляхів формування соціально-громадянської компетентності дошкільників із впровадженням рекомендацій наказу МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання у закладах освіти України»
8. Провести консультацію для батьків з теми «Закономірності мовленнєвого розвитку і рання комунікація».
9. Вихователям забезпечити проведення серії занять в дистанційному та змішаному форматі, спрямованих на оволодіння знаннями про фізичне, психічне, соціальне здоров'я.
10. Вести цілеспрямовану роботу з дошкільниками по збагаченню словникового запасу та активізації українського мовлення.

Директор ЦРД «Надія» ЗМР

Ірина КІЧЕНКО

Підготувала:

Вихователь-методист Ганна КУЗЬ